

خیلواکی

استقلال

سه شنبه، ۲۴ آگست ۲۰۲۱

صدای امریکا – واشنگتن

حاکمیت طالبان؛ بحران اقتصادی فراروی افغانستان

اسد، ۳۱، ۱۴۰۰

پس از به قدرت رسیدن طالبان در افغانستان، این کشور نه تنها با بحران بشری روبرو بوده بلکه بحران اقتصادی نیز وضعیت از قبل نا به سامان و آشفته اقتصادی کشور را تهدید به وخامت بیشتر می کند. اینکه وضعیت اقتصادی افغانستان تا چه حد وخیم خواهد شد و این وخامت اوضاع چقدر اسباب نفوذ ایالات متحده و دیگر کشورها را بر طالبان فراهم خواهد کرد، تا هنوز روشن نیست. الکس زردن، که در سالهای ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ ارشد ترین مقام وزارت مالیة امریکا در افغانستان بود، در مورد آینده اقتصاد افغانستان گفت: "پاسخ قطعی وجود ندارد و هر کسی که [آینده اقتصاد افغانستان را پیش بینی] می کند از مشکلات موجود درک کافی ندارد".

حتا پیش از آنکه طالبان بر افغانستان حاکم شوند، وضعیت اقتصادی آن کشور بسیار ضعیف بود. در ماه مارچ، بانک جهانی اقتصاد افغانستان را که "شکنند و وابسته به کمک خارجی" توصیف کرده بود، چون در آن زمان ۷۵ درصد مصارف دولت افغانستان از سوی نهادهای بین‌المللی و کشورهای خارجی به ویژه ایالات متحده تمویل می‌شد.

مساعده‌های خارجی

بعد از آنکه طالبان، یکشنبه گذشته بر کابل مسلط شدند، کمک‌کنندگان خارجی اعلام کردند که کم از کم در کوتاه مدت مساعده‌های خود را به افغانستان متوقف می‌کنند. ایالات متحده اعلام کرد که میلیارد ها دالر پول بانک مرکزی افغانستان را که در بانک ذخایر فدرال شهر نیویارک نگهداری می‌شد، منجمد کرده است.

صندوق بین‌المللی پول نیز انتقال ۴۵۰ میلیون دالر را که قرار بود در جریان همین هفته به حکومت افغانستان سپرده شود، به تعلیق در آورد. به همین ترتیب، آلمان نیز اعلام کرد که ۳۰۰ میلیون دالر کمک آن کشور که قرار بود به حکومت افغانستان سپرده شود، انتقال داده نخواهد شد. هرچند جو بایدن، رییس‌جمهور ایالات متحده گفته است که کمک‌های بشردوستانه آمریکا به افغانستان جریان خواهد یافت، اما با خروج کامل قوای امریکایی و ناتو از افغانستان، چگونگی فعالیت سازمان‌های امداد رسان بین‌المللی مبهم باقی مانده است.

دشواری حکومت داری:

اجمل احمدی که در زمان سقوط کابل به دست طالبان، رییس بانک مرکزی افغانستان بود، نیز در یک رشته پیام‌های توئیتر به شرح وخامت اوضاع اقتصادی افغانستان پرداخته است. او گفته است که نه تنها دسترسی بانک مرکزی افغانستان به ذخایر این بانک قطع شده بلکه انتقالات پول فزیکه خارجی که سیستم بانکی افغانستان برای عرضه خدمات به مشتریان خود بدان وابسته بود، نیز متوقف شده است.

رییس پیشین بانک مرکزی افغانستان گفته است: "طالبان از رهگذر نظامی پیروز شدند، اما اینکه چگونه باید حکومت داری کرد، کار آسانی نیست".

شرایط کنونی اقتصاد افغانستان در مقایسه با سال ۱۹۹۶ که طالبان قدرت را در افغانستان در دست گرفتند، بسیار متفاوت است. با وصف مشکلات فراوان، اقتصاد کنونی افغانستان در مقایسه با دو دهه پیش بسیار بزرگ و عصری شده است. بر اساس احصائی بانک جهانی، تولید ناخالص ملی افغانستان در سال ۲۰۲۰ به ۱۹/۸ میلیارد دالر می‌رسید.

نفوذ بر طالبان:

گروه طالبان هنوز هم در فهرست تحریم های دفتر کنترل دارایی های خارجی وزارت مالیه ایالات متحده قرار دارد و به این اساس، تقریباً ناممکن است که نهاد های مالی زیر اداره طالبان، مشارکت و تعامل معنی دار با بازار های مالی جهان داشته باشند. ظاهراً، حکومت ایالات متحده به این باور است که این نکته ابزار نفوذی باشد بر عملکرد های طالبان بوده می تواند.

رییس جمهور جو بایدن سه روز پیش در مصاحبه با شبکه خبری ای بی سی گفت که طالبان با نحوی با بحران وجودی در تقلا اند که آیا آن گروه می تواند نیازمندی ها برای تداوم اقتدار و تسلط شان را فراهم کند.

آقای بایدن گفت: "آنان [طالبان] به این موضوع اهمیت می دهند که آیا غذایی برای خوردن دارند، آیا درآمدی دارند... که بتوانند با آن چرخه اقتصادی را به گردش آرند، به این موضوع اهمیت می دهند که آیا می توانند اجتماعی را که به ادعای آنان بسیار مراقب آن اند، منسجم نگهدارند یا خیر". رییس جمهور بایدن با بی باوری نسبت به تحقق یافتن این امور گفت: "روی هیچ کدام اینها حساب نمی کنم".

گرسنگی در افغانستان:

شمار زیاد مردم در افغانستان با گرسنگی و قحطی دست و پنجه نرم می کنند که خشکسالی و کمبود محصولات زراعتی به این مشکل افزوده است.

برنامه جهانی غذای سازمان ملل متحد تخمین می زند که یک سوم جمعیت افغانستان با خطر گرسنگی شدید یا حاد روبرو است. ملل متحد همچنین تخمین زده است که نصف کودکان زیر سن پنج سال در افغانستان به سو تغذیه شدید مبتلا اند.

مقام های ملل متحد گفته اند که طالبان به آنان اطمینان داده است که به فعالیت های ملل متحد و انتقالات مساعدت های غذایی این سازمان اجازه خواهد داد.

اقتصاد یا امارت اسلامی:

با توجه به مشکلات موجود اقتصادی و مالی فرا راه افغانستان، آقای زردن می گوید که روشن نیست که طالبان به چه پیمانانه ای معروض به نفوذ حکومت های خارجی خواهد بود. او می گوید که شاید کشورهای غربی مبلغ پولی را که طالبان برای پیشبرد امور در افغانستان و گردش چرخه اقتصادی آن کشور بدان نیاز دارند، بیش از حد تخمین کرده باشند.

این مقام وزارت مالیه ایالات متحده می گوید که طالبان اسباب و توانمندی جمع آوری عواید داخلی را در دست دارند. او می گوید که گروه طالبان در دو دهه گذشته در ساحات زیر اداره خود از مردم مالیه جمع آوری کرده و سهمی از کشت و قاچاق تریاک، استخراج غیر قانونی معادن و قاچاق مخدرات به آن گروه اختصاص می یافت که با آن فعالیت های خود را تمویل می کردند.

هم اکنون، تمام بنادر و گذرگاه های تجارتی افغانستان در دست طالبان است و این گروه در وضعیتی قرار دارد که می تواند محصولات گمرگی و تعرفه های اموال وارداتی و صادراتی را جمع آوری کند.

گریم سمیت، پژوهشگر در انستیتوت توسعه خارجی که سال ها را صرف پژوهش در مورد افغانستان کرده است، به این باور است که کنترل درآمد بنادر و گذرگاه های تجارتی برای طالبان حایز اهمیت حیاتی است.

او می گوید تا زمانیکه قدرت های منطقه بی چون پاکستان، چین و ایران با افغانستان تجارت و داد و ستد داشته باشند، عواید خوبی نصیب افغانستان خواهد شد.

آقای سمیت افزود که هنوز مشخص نیست که طالبان آماده اند در ازای شمولیت در اقتصاد عصری جهانی، از اندیشه های بنیادی خود دست بکشند.

او گفت: "به گونه غیررسمی از کسانی در واشنگتن دی سی می شنوم که آرزومندی زیاد وجود دارد که با اعمال فشار و نفوذ مالی می توان رویه طالبان را تغییر داد".

ایالات متحده و شماری از کشورهای غربی گفته اند که اگر طالبان از اندیشه های افراطی خود دست بردارند، رابطه خود را با گروه های دهشت افکن قطع کنند، حقوق بشر به خصوص حقوق اقلیت ها و زنان و دختران را احترام بگذارند، این کشورها نیز با طالبان در تعامل خواهند بود.

پایان